

Конкурс бібліятэк: уражанні ўдзельнікаў

У Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі сёлета 27-га рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродка нацыянальнай культуры», які ладзяць Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь і Беларускі фонд культуры. Астравецкая раённая бібліятэка актыўна прымае ўдзел у гэтым спаборніцтве. Перамога ў 2014 годзе была нечаканай і высокай – трэцяе месца ў намінацыі «Навацыі ў галіне бібліятэчнай справы». І як жа прыемна было даведацца аб выніках сёлетага конкурсу – у намінацыі «За пошукавую і даследчую працу» наша бібліятэка зноў атрымала трэцюю прэмію.

Да гэтай перамогі супрацоўнікі аддзела бібліятэчнага маркетынгу ішлі шмат гадоў: рабілі экспедыцыі, занатоўвалі ўспаміны сталых жыхароў раёна, збіралі этнаграфічны матэрыял. У выніку складалася краязнаўчая база, дзе захоўваюцца легенды і паданні Астравецкага краю, летапісы вёсак, даведкі пра знакамітых людзей раёна, гісторыка-культурныя каштоўнасці і іншая краязнаўчая інфармацыя. Дарэчы, пазнаёміцца з ёю можна на сайце раённай бібліятэкі.

Стварэнню такой грунтоўнай краязнаўчай базы дапамагла сама Астравецчына – менавіта яна стала галоўнай тэмай конкурснай працы. Дзякуючы самаму маштабнаму праекту ў краіне – будаўніцтву АЭС – Астравецкі раён імяліва ператвараецца з сельскагаспадарчага ў прамысловы цэнтр з сучасным горадам энергетыкаў і багатай сацыяльна-культурнай інфраструктурай. Аблічча горада мяняецца не толькі будаўнічымі аб'ектамі, але і колькасцю насельніцтва. Пры запуску першай атамнай электрастанцыі плануецца, што насельніцтва горада стане амаль у тры разы большым. Жыхарамі Астравецчыны будучы людзі розных нацыянальнасцяў, веравызнання, прафесіяў, узросту і інш. З'яўдаюць іх агульнымі інтарэсамі, даць пацудзі ўтульнага і гасціннага дому могуць многія фактары, у тым ліку

і прапаганда гісторыі Астравецкага краю.

Астравецчына слынная не толькі маляўнічымі краёвамі. Сярод люстэркаў азёраў, квітнеючых дываноў на палатках, шчодрых лясоў спрадзеву жылі тут працавітыя людзі, якія з пакалення ў пакаленне зберагалі свае традыцыі, фальклор і мову.

Каб мець магчымасць найбольш якасна адпавядаць запытам гасцей, прывіцаць любоў да Астравецкага краю, выхоўваць у насельніцтва пацудзі патрыятызму, супрацоўнікі раённай бібліятэкі на працягу апошніх трох гадоў ўзмоцнена працавалі ў пошукавай рабоце па зборы мясцовых легендаў, паданняў, фальклору, гісторычных звестак. Гэтыя абставіны далі новы штуршок бібліятэчнаму краязнаўству, якое выхоўвае грамадзяніна не на абстрактныя ідэалы, а на прыкладах з жыцця бацькоў, суседзяў, на падзеях з гісторыі вёсак і пасёлкаў, дапамагае падняць нацыянальную свядомасць. Супрацоўнікі астравецкіх бібліятэк цвёрда ўпэўненыя, што прапаганда краязнаўчага матэрыялу здольная сфармаваць станоўчы імідж бібліятэк у наш высокатэхналагічны час.

Краязнаўчая дзейнасць раённай бібліятэкі разнапланавая: гэта пошук і набыццё дакументаў, іх апрацоўка, залічбоўка, размяшчэнне іх на сайце ўстановаў, выдзненне даведачнага апарату. Арганізуюцца краязнаўчыя экспедыцыі, дзе занатоўваюцца

ўспаміны старажылаў вёсак, запісваюцца відэаматэрыялы мясцовага фальклору, ствараюцца відэапрэзентацыі і слайд-шоу, якія затым выкарыстоўваюцца ў масавых мерапрыемствах. Прадаўжаецца праца па залічбоўцы летапісаў вёсак.

Асновай краязнаўчай работы з'яўляецца фонд літаратуры, выдзелены ў бібліятэцы, аформленыя кніжныя выставы, маецца багатая краязнаўчая картатэка, што адлюстроўвае ў розных аспектах краязнаўчы фонд і матэрыялы з перыядычнага друку.

Краязнаўчая інфармацыя карыстаецца вялікім попытам сярод маладога пакалення. Бібліятэкары праводзяць у трох школах горада краязнаўчыя ўрокі, гадзіны, мерапрыемствы па прапагандзе твораў мясцовых пісьменнікаў, абуджаючы ў чытачоў любоў да роднага краю, сваёй культуры і традыцый.

Многія краязнаўчыя матэрыялы знайшлі адлюстраванне ў шэрагу метадычных распрацовак, сцэнарыяў, выдавецкіх буклетаў, створаных супрацоўнікамі аддзела бібліятэчнага маркетынгу. За апошнія тры гады метадысты раённай бібліятэкі стварылі два краязнаўчыя буктэрылеры па творчасці пісьменнікаў-землякоў А. Мальдзіса і А. Цяжкага і электронны рэсурс па творчасці мастака, уладжэнца Астравеччы-

ны А. Драбшэўскага. Усе гэтыя матэрыялы шырока выкарыстоўваюцца як дадатковыя веды аб малой радзіме настаўнікамі, экскурсаводамі, бібліятэкарамі ў сваёй прафесійнай дзейнасці.

Вялікім багаццем нашага краязнаўчага фонду лічыцца праца зямляка, супрацоўніка НАН Беларусі Ю. Унукові-

ча «Фальклорная спадчына Астравеччыны ў архіве ІМЭФ імя Кандрата Крапівы НАН Беларусі». Яна вельмі папулярная сярод бібліятэкараў, настаўнікаў гісторыі, музейных работнікаў, бо там знаходзяцца каштоўныя звесткі з фальклорных экспедыцыяў па Астравецкім раёне 1950-х гадоў.

Пад час сустрэчаў са старажыламі вёсак быў сабраны багаты матэрыял легендаў, мікратапонімаў, казак, песень, паданняў, абрадаў, вершаў і інш. Дзевяць легендаў, аб'яднаных агульнай тэмай, – гідралогія Астравецкага краю – сабраныя ў кнігу «Астравеччына ў легендах». Яна падрыхтаваная ў рамках Года малой радзімы да 550-годдзя Астравца і стала цэнтральным аб'ектам матэрыялаў, дасланых на конкурс «Бібліятэка – асяродка нацыянальнай культуры». Тэкст кнігі размяшчаецца на старонках з традыцыйнага беларускага ручніка, вытанкага ў сярэдзіне мінулага стагоддзя з элементамі дэкупажу.

Таліна ФРАНЦЕВІЧ,
метадыст аддзела
бібліятэчнага маркетынгу
Астравецкай раённай бібліятэкі

Намеснік дырэктара Астравецкай бібліятэкі Т. Ачарэтава